

# Σουηδία: πώς η ιστορική στροφή στον νεοφιλελευθερισμό έφερε αυταρχισμό και ρατσισμό

Του **Αλέξη Λιοσάτου**

Στις 30/9/2023 έγινε γνωστή η είδηση πως «η Κυβέρνηση της Σουηδίας [βγάζει στους δρόμους της χώρας το στρατό](#)» για να περιορίσει την εγκληματικότητα των συμμοριών και των μεταναστών. Η είδηση παρουσιάστηκε υπερβολικά από τα ΜΜΕ για τους δικούς τους λόγους (για να περάσουν ένα μήνυμα του τύπου «κοιτάξτε, ακόμα και η δημοκρατική Σουηδία βαδίζει σε ακροδεξιές ατραπούς, μην κατηγορείτε τον Μητσοτάκη, και για να εμπεδωθεί το «there is no alternative» στον αυταρχισμό που προωθούν όλες οι νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις). Η αλήθεια είναι ότι η κυβέρνηση της Σουηδίας απευθύνθηκε στον στρατό, για να απαλλάξει από άλλα καθήκοντα τους αστυνομικούς, ώστε να διατεθούν περισσότεροι αστυνομικοί στις πόλεις για την καταστολή («πάταξη του εγκλήματος»).

Ο στρατός απαγορεύεται (και με νόμο) να επεμβαίνει κατασταλτικά στη Σουηδία από το 1931, όταν μια επιχείρηση καταστολής εργατικής διαδήλωσης κατέληξε σε 5 νεκρούς εργάτες στην πόλη Αντάλεν. Ωστόσο, και μόνο η προσπάθεια τροποποίησης του νομικού πλαισίου στην κατεύθυνση επίταξης της καταστολής είναι ανησυχητική. Είναι μάλιστα ακόμα πιο ανησυχητική όταν συνδυάζεται με ρατσιστικές κορόνες και καλλιέργεια της μεταναστοφοβίας, αποδίδοντας την εγκληματικότητα στους μετανάστες/πρόσφυγες. Ο δεξιός πρωθυπουργός Κρίστερσον έκανε λόγο για αποτυχία «ενσωμάτωσης των μεταναστών», ενώ παρόμοια επιχειρήματα έκαναν και στα δικά «μας» ΜΜΕ την εμφάνισή τους.

Μέχρι το 2010 η Σουηδία ήταν με διαφορά η χώρα με τους λιγότερους θανάτους από ένοπλη εγκληματική ενέργεια σε ολόκληρη την Ευρώπη. Σήμερα, 13 χρόνια μετά, είναι με διαφορά

στην πρώτη θέση της σχετικής λίστας. Μόνο τον Σεπτέμβριο του 2023, 12 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους. Το 2021 σημειώθηκαν τουλάχιστον 342 πυροβολισμοί, έναντι 25 το 2015. Το 2022, 62 αθώοι πολίτες σκοτώθηκαν από πυρά εγκληματιών ή βόμβες και 42 φέτος μέχρι τώρα. Οι σχετικοί θάνατοι του τελευταίου διαστήματος είναι πολύ περισσότεροι από ό,τι ολόκληρη την δεκαετία του '90...

## **Σοσιαλδημοκρατία, κοινωνικό κράτος και «κοινωνικό συμβόλαιο»**

Οι σκανδιναβικές χώρες (Σουηδία, Νορβηγία, Φινλανδία, Δανία), ιδιαίτερα μάλιστα η Σουηδία, ταυτίστηκαν για πολλές δεκαετίες με την εικόνα του πιο προηγμένου κοινωνικού κράτους στον πλανήτη. Το «σκανδιναβικό μοντέλο» επιστρατευόταν ως όραμα («να γίνουμε Σουηδία!») για τη Σοσιαλδημοκρατία αλλά και τμήματα της Αριστεράς της Ευρώπης, εννοώντας τους καλούς μισθούς και συντάξεις για όλους τους πολίτες, ισχυρά εργατικά και κοινωνικά δικαιώματα, δωρεάν και πολύ προχωρημένα συστήματα υγείας και παιδείας για όλους. Ιδιαίτερα το εκπαιδευτικό σύστημα των σκανδιναβικών χωρών εκθειάζεται από τα προγράμματα σπουδών των ελληνικών παιδαγωγικών σχολών, με αναφορές στο μη βαθμοθηρικό και εξετασιοκεντρικό σύστημα, λιγότερο διάβασμα στο σπίτι κι αντικατάστασή του από ομαδικές εργασίες στο σχολείο, έμφαση στην κατανόηση των μαθημάτων, λιγότερη αποστήθιση κι αποκλεισμούς, μικρότερο ατομικό ανταγωνισμό κ.ο.κ.

Οι βάσεις για τη δημιουργία του κοινωνικού κράτους στις χώρες αυτές, όχι τυχαία, μπήκαν στην περίοδο μετά τη νικηφόρα Ρωσική εργατική επανάσταση (1917) και το πανευρωπαϊκό επαναστατικό κύμα που αυτή ξεσήκωσε. Ήταν μια περίοδος που η εξουσία των καπιταλιστών στην Ευρώπη απειλήθηκε, τα Σοσιαλδημοκρατικά κόμματα ήταν μαζικά (και αναφέρονταν στον Μαρξισμό), τα συνδικάτα έδιναν μαχητικούς αγώνες, στα αριστερά της Σοσιαλδημοκρατίας προέκυπταν κομμουνιστικά κόμματα με δυναμική γρήγορης ανάπτυξης, ενώ το πρώτο εργατικό κράτος στον κόσμο

γοήτευε στο δυτικό προλεταριάτο. Οι σκανδιναβικές χώρες μάλιστα βρίσκονταν σε στρατηγικό σημείο, στην «αυλή» των μεγάλων ευρωπαϊκών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, της Αγγλίας και της Γερμανίας: «απαγορευόταν» σε αυτές τις χώρες να «απειληθούν από την κομμουνιστική λαίλαπα», και η αστική τάξη θα πλήρωνε όσο-όσο γι' αυτό.

Το κοινωνικό κράτος αυτών των χωρών αναπτύχθηκε περαιτέρω μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η καλπάζουσα μεταπολεμική καπιταλιστική ανάπτυξη (που πάτησε πάνω στα συντρίμια και τα πτώματα του πολέμου) σε συνδυασμό με το εργατικό κίνημα επέτρεψαν παραχωρήσεις προς τα φτωχά λαϊκά στρώματα στις περισσότερες δυτικές χώρες, ενώ ενέπνεαν παράλληλα τους «από κάτω» οι επαναστάσεις σε Κούβα και Κίνα, οι μεγάλοι αντιαποικιακοί και αντιπολεμικοί αγώνες και το νέο μεγάλο κύμα εργατικών αγώνων που ξεκίνησαν με την εξέγερση της νεολαίας και του προλεταριάτου στη Γαλλία τον Μάη του 1968.

Η σουηδική σοσιαλδημοκρατία κυριάρχησε στην πολιτική ζωή για δεκαετίες, βασισμένη στον «έντιμο συμβιβασμό» μεταξύ συνδικάτων και εργοδοσίας που «κλείδωσε» τη δεκαετία του '30. Σε δεκαεπτά κοινοβουλευτικές εκλογές από το 1928, είχε κατά μέσο όρο το 46 τοις εκατό της λαϊκής ψήφου, χωρίς ποτέ να πέφτει κάτω από το 40 τοις εκατό και ξεπερνώντας το δεύτερο μεγαλύτερο κόμμα κατά μέσο όρο 25 ποσοστιαίες μονάδες. Από το 1932 έως το 1976, η Σουηδία είχε μόνο τρεις πρωθυπουργούς και ήταν όλοι Σοσιαλδημοκράτες.

Η πρώτη περίοδος πρωθυπουργίας του σοσιαλδημοκράτη Ούλοφ Πάλμε (1969-1976) συνδέθηκε με τις υψηλότερες κατακτήσεις της εργατικής τάξης διεθνώς και μάλιστα σε έδαφος καπιταλισμού, δίνοντας την αυτοπεποίθηση στη διεθνή σοσιαλδημοκρατία να ισχυρίζεται ότι ο καπιταλισμός πράγματι μεταρρυθμίζεται – κι ότι, επομένως, η επανάσταση δεν ήταν αναγκαία για την ανατροπή του.

Ο εργαζόμενος πληρώνεται κανονικά κατά τη διάρκεια της –δημόσιας και δωρεάν- νοσηλείας του, παραχωρήθηκαν αμειβόμενες

διακοπές 5 εβδομάδων για όλους, μειώθηκαν τα όρια συνταξιοδότησης, μπήκαν περιορισμοί στους εργοδότες όσον αφορά τις απολύσεις, μέχρι που το 1976 ψηφίστηκε και η συμμετοχή των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων των εταιρειών. Τη δεκαετία του '70 το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα είχε περισσότερα από ένα εκατομμύριο μέλη, σε μια χώρα με οκτώ εκατομμύρια κατοίκους, δημιουργώντας ένα πραγματικό κίνημα που αγκάλιαζε κάθε γωνιά της χώρας και όλες τις πτυχές της κοινωνικής ζωής.

Την ίδια περίοδο η Σουηδία έγινε ευρέως γνωστή για τη φιλελεύθερη στάση της απέναντι στους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Η σουηδική προσέγγιση, μετά και τη λήξη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ήταν ότι οι μετανάστες θα πρέπει να αποκτούν άμεση πρόσβαση στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, επί ίσοις όροις με τους γηγενείς, και να τους εξασφαλίζεται η εργασία, η στέγαση, η υγεία και η εκπαίδευση.

## **Πώς έφτασε μέχρι εδώ η Σουηδία; Νεοφιλελευθερισμός και φτωχοποίηση**

Εκεί σταματάει όμως η συζήτηση για το «όραμα» του σκανδιναβικού μοντέλου, γι' αυτό άλλωστε εν μέρει έχουν εκλείψει και οι πολλές αναφορές «κεντροαριστερών» πολιτικών σε αυτές τις χώρες. Σήμερα εξακολουθούν αυτές οι χώρες να μοιάζουν παράδεισος σε σύγκριση -για παράδειγμα- με το υπό κατάρρευση κοινωνικό κράτος της Ελλάδας, αλλά αυτό που απολαμβάνουν οι πολίτες των βόρειων αυτών χωρών είναι κατά βάση τα τελευταία απομεινάρια του κράτους πρόνοιας, των κατακτήσεων της δεκαετίας του '70, που ΚΑΙ σε αυτές τις χώρες ξηλώνονται σταδιακά, όπως ακριβώς έγινε και γίνεται στη χώρα μας.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '70 η μακρά μεταπολεμική άνθηση τελείωσε κι έδωσε τη θέση της σε επαναλαμβανόμενες οικονομικές κρίσεις και οι καπιταλιστές υιοθέτησαν διεθνώς το νεοφιλελεύθερο δόγμα.

Το 1982, οι ηγέτες του ΣΔ κόμματος είχαν αποδεχθεί τις βασικές

αρχές της νεοφιλελεύθερης πολιτικής και το κράτος πρόνοιας άρχισε να αποκαθλώνεται. Δημόσιες υπηρεσίες ιδιωτικοποιήθηκαν, η ποιότητα παροχής υπηρεσιών σε Παιδεία και Υγεία υποβαθμίστηκε, οι ασφαλιστικές κατακτήσεις ανατράπηκαν, ενώ ο Ούλοφ Πάλμε δολοφονήθηκε το 1986 σε μια υπόθεση που έμεινε ανεξιχνίαστη (δεν πέφτουμε από τα σύννεφα!), αλλά είναι φανερό ότι σχετίζεται (τουλάχιστον και) με την εκδικητικότητα της σουηδικής αστικής τάξης και τη διάθεση ρήξης και σε συμβολικό επίπεδο με την «υποχωρητική» περίοδο του σουηδικού καπιταλισμού και τις «υπερβολικές» κατακτήσεις του σουηδικού λαού.

Οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες τα τελευταία 15-20 χρόνια αυξήθηκαν, αυξάνοντας και τις πιέσεις προς τα χαμηλότερα οικονομικά στρώματα, με αποτέλεσμα οι πιο αδύναμοι να σπρώχνονται στην πείνα, την απελπισία και το έγκλημα. Αυτή είναι πάντα η αιτία της εγκληματικότητας. Ιδιαίτερα η κυβέρνηση Ράινφελντ (Δεξιά, 2006-2014) πετσόκοψε το κράτος πρόνοιας και τα κοινωνικά επιδόματα. Η Σοσιαλδημοκρατία συνέχισε το ίδιο έργο, στρίβοντας ακόμα πιο δεξιά.

Η ανεργία βρίσκεται περίπου στο 8% την τελευταία 10ετία, αλλά στη νεολαία αυξήθηκε κατά πολύ αγγίζοντας το 20-25%. Πλέον το 40% των σχολείων είναι ιδιωτικά, ενώ το υπόλοιπο 60% των σχολείων είναι δημόσια και υποβαθμισμένα, με κακοπληρωμένους εκπαιδευτικούς. Το μορφωτικό επίπεδο της νέας γενιάς έχει πέσει δραματικά. Η φτώχεια έχει διογκώσει το φαινόμενο της σχολικής εγκατάλειψης μετά το Γυμνάσιο, που ξεπερνά το 20% των μαθητών. Το φορολογικό σύστημα είναι απολύτως ευνοϊκό για το κεφάλαιο και οι φόροι για τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα αυξήθηκαν. Τα όρια συνταξιοδότησης αυξήθηκαν υποχρεωτικά στα 67 και «προαιρετικά» στα 69 έτη, μεγάλο ποσοστό νέων και μεταναστών εργάζεται με μισθούς πείνας κάτω από τις ΣΣΕ, έχουν γίνει χιλιάδες απολύσεις, περιορίστηκε το δικαίωμα στην απεργία.

Στο σύστημα Υγείας προωθήθηκαν οι ΣΔΙΤ (συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα), με αποτέλεσμα απολύσεις, ελαστικοποίηση

και εντατικοποίηση των εργαζομένων. Πάνω από το 50% των Κέντρων Υγείας έχουν περάσει σε επιχειρηματικούς ομίλους, όπως και το 25% των γηροκομείων. Οι ασθενείς αντιμετωπίζονται σαν πελάτες, πληρώνοντας υψηλά νομαρχιακά τέλη για τα νοσοκομεία, ενώ στα Κέντρα Υγείας η επίσκεψη κοστίζει 20-35 ευρώ. Στα φάρμακα, η συμμετοχή του κράτους αρχίζει... αφού πρώτα ο ασθενής έχει καταβάλει τα πρώτα 230 ευρώ τον χρόνο, ενώ η εξέταση του ασθενούς ... χρονομετρείται για να «ξεπεταχτούν» όσο γίνεται περισσότεροι ασθενείς -ιδιωτικός τομέας και καπιταλιστικά συμφέροντα γαρ...-, η δε υποχρηματοδότηση των δομών υγείας που παραμένουν δημόσιες επιτείνεται συνεχώς. Οι χαμηλοσυνταξιούχοι αυξάνονται συνεχώς (20% με σύνταξη κάτω από το όριο διαβίωσης) και σήμερα περισσότεροι άνθρωποι από ποτέ αδυνατούν να πληρώσουν ακόμη και για την διατροφή τους, τα κοινωνικά παντοπωλεία και τα συσσίτια του Δήμου Στοκχόλμης έχουν φέτος διπλάσιους εγγεγραμμένους από ό,τι το 2022, ενώ αρκετοί ψάχνουν στα σκουπίδια για φαγητό. Μάλιστα, οι άστεγοι έχουν αρχίσει να φτιάχνουν και συλλόγους.

Ειδικά τα τελευταία πέντε χρόνια στη Σουηδία γιγαντώνεται «μια νέα οικονομική και κοινωνική τάξη, αυτή των νεόπτωχων». Για πάνω από 10 χρόνια η Σουηδία συγκαταλέγεται στις ευρωπαϊκές χώρες με την ταχύτερη ανάπτυξη ταξικών ανισοτήτων και σήμερα βρίσκεται στο χειρότερο σημείο από ποτέ με βάση τους σχετικούς δείκτες ανισότητας (το 2014 ήταν πρώτη μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, το 2018 πρώτη μεταξύ χωρών της ΕΕ κ.ο.κ.). Οι κάτοικοι υποβαθμισμένων συνοικιών νιώθουν όλο και πιο περιθωριοποιημένοι σε μια χώρα που τους υποσχέθηκε ίση μεταχείριση.

Κατά τα άλλα βέβαια, για την «ισχυρή Σουηδία» λεφτά υπάρχουν: ετοιμάζεται να γίνει μέλος του ΝΑΤΟ, δήλωσε πρόσφατα ότι θα αυξήσει τον αμυντικό της προϋπολογισμό κατά 28% κι ανακοίνωσε ένα κολοσσιαίο πρόγραμμα κατασκευής πυρηνικών εργοστασίων.

Εν τω μεταξύ, όλα τα παραπάνω αποτελούν την πραγματική εγκληματικότητα, τη μεγαλοεγκληματικότητα, αλλά αυτή η πραγματικότητα μετατρέπεται σε αόρατη καθώς οι

μεγαλοεγκληματίες που καταστρέφουν τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων είναι αυτοί που έχουν στα χέρια τους την εξουσία.

Τα παραπάνω, ωστόσο, όλα αποτέλεσμα πολιτικών επιλογών, αποτελούν το «θρεπτικό υλικό», την «εκρηκτική ύλη» που τροφοδοτεί τη μικροεγκληματικότητα στην οποία αναφέρονται: τις συμμορίες, το έγκλημα, τα ναρκωτικά, τα όπλα και τελικά τον θάνατο στη Σουηδία. Η εγκληματικότητα συνδέεται με τη φτώχεια, όχι με την καταγωγή του φτωχού.

Αυτή η επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου των Σουηδών κυρίως την τελευταία 20ετία κάνει τη λαϊκή δυσaréσκεια να συσσωρεύεται, ενώ στη μεγάλη πλειονότητα παραμένει βαθιά ριζωμένη η επιθυμία για διατήρηση ενός ισχυρού δημόσιου κοινωνικού κράτους, παρά τη νεοφιλελεύθερη προπαγάνδα που διατρέχει όλα τα κυβερνητικά (και wannabe κυβερνητικά) κόμματα.

## **Ρατσισμός και άνοδος Ακροδεξιάς**

Παράλληλα, όπως σε όλη την Ευρώπη, άρχισε να καλλιεργείται από τα πάνω και ο ρατσισμός. Ο ρατσισμός, η ισλαμοφοβία και ο φασισμός εξυπηρετούσαν κι εξυπηρετούν διεθνώς συγκεκριμένες ανάγκες της αστικής τάξης: α) διαίρει και βασίλευε, ώστε να στρέφονται οι φτωχοί ενάντια στους εξαθλιωμένους, για τη μεγαλύτερη εκμετάλλευση ντόπιων και μεταναστών, β) πολιτικό αντίβαρο στην Αριστερά και προσπάθεια εκτροπής του κόσμου σε ακίνδυνες για το σύστημα ιδέες, γ) πολιτική εναλλακτική, μπροστά στη φθορά Σοσιαλδημοκρατίας και Δεξιάς και ιδιαίτερα σε μια συγκυρία που το σύστημα επιζητεί όλο και πιο επιθετική μεταφορά του πλούτου από τους «κάτω» στους «πάνω», που δεν κάνει και δεν διαπραγματεύεται παραχωρήσεις, που βρίσκει όλο και πιο ενοχλητική την παρουσία και της παραμικρής αντίστασης και υποχρεώνεται να ασκεί όλο πιο αυταρχική, κατασταλτική και милитарιστική πολιτική για να πετύχει τα παραπάνω.

Έτσι άρχισαν να προωθούνται και να βρίσκουν απήχηση και οι απόψεις της Ακροδεξιάς («Σουηδοί Δημοκράτες»). Αυτοί οι «φασίστες με γραβάτα» ιδρύθηκαν το 1988, εν πολλοίς από

στελέχη νεοναζιστικών οργανώσεων της δεκαετίας του '70 και του '80, αλλά μέχρι τις αρχές του 2000 θεωρούνταν «ακίνδυνοι γραφικοί» με μηδενική σχεδόν απήχηση. Εξέλεξαν βουλευτές για πρώτη φορά το 2010 (5,7%) κι έκτοτε έχουν ανοδική πορεία. Στα λόγια υπερασπίζονται το κοινωνικό κράτος (φυσικά «μόνο για Σουηδούς»), αλλά πρόκειται για προκάλυμμα (άλλωστε οποτεδήποτε επιστρατεύεται ο ρατσισμός, υπάρχει από πίσω η στήριξη αστικών συμφερόντων): στην πράξη υιοθετούν κι αυτοί το νεοφιλελεύθερο δόγμα, υποστηρίζουν τη στήριξη των καπιταλιστών («της επιχειρηματικότητας») και τάσσονται ενάντια στους δημόσιους υπαλλήλους, που αποτελούν «βάρος για τη σουηδική οικονομία». Κυρίως όμως προβάλλουν πολύ την αντιμεταναστευτική ρητορική κόντρα στην πολυπολιτισμικότητα και ζητήματα καταστολής («νόμου και τάξης»), ενώ ζητούν ενίσχυση της αστυνομίας και του στρατού. Σήμερα αποτελούν 2η δύναμη στο Κοινοβούλιο (20,5% στις εκλογές 2022) και στηρίζουν την κυβέρνηση μειοψηφίας της Δεξιάς. Το 2022 έκαναν σημαία ότι οι μετανάστες ευθύνονται για την ... κατάρρευση του κοινωνικού κράτους.

Αντί να βρίσκονται εκτός νόμου για τις μισανθρωπικές απόψεις τους (ιδού άλλη μια εκδοχή της μεγαλοεγκληματικότητας), συμμετέχουν σε κυβερνητικά σχήματα και καθορίζουν την πολιτική ατζέντα, με «γραμμή» φυσικά της αστικής τάξης.

Την τελευταία 10ετία αυτή η σχετικά ανοικτή μεταναστευτική στάση έχει αλλάξει, με το σουηδικό κράτος να δυσκολεύει τις δυνατότητες «ενσωμάτωσης» των μεταναστών, επικαλούμενο την «εγκληματικότητα». Το 2015 έφτασαν στα σύνορα της χώρας 163.000 μετανάστες αιτούντες άσυλο από τη Συρία και χώρες της Αφρικής. Η πλειονότητα των αιτήσεων άδειας εισόδου και χορήγησης ασύλου απορρίφθηκαν και δεκτός έγινε ελάχιστος αριθμός προσφύγων, κατ' επιταγή της ΕΕ.

Από το 2022 η «δεξιά πολυκατοικία» και τα ΜΜΕ ξεσάλωσαν: «περισσότερος ρατσισμός και καταστολή στους μετανάστες, γιατί είναι ανεπίδεκτοι ενσωμάτωσης κι ευθύνονται για την εγκληματικότητα». Η κυβέρνηση Δεξιάς-Ακροδεξιάς εξήγγειλε μειωμένη πρόσβαση των νέων μεταναστών στα επιδόματα κι

ελαχιστοποίηση υποδοχής των αιτούντων άσυλο, λόγω προβλημάτων ενσωμάτωσης.

Τα γνωστά σε εμάς επιχειρήματα τύπου «δεν χωράμε άλλους» έκαναν θραύση. Για δεκαετίες η Σουηδία «χωρούσε» εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες, αλλά σήμερα ξαφνικά με παρόμοιο αριθμό μεταναστών «δεν χωράει», όπως και στην Ελλάδα στις αρχές του '90 «χώρεσαν ξαφνικά» 1,5 εκατ. Αλβανοί μετανάστες και στα μέσα του 2000 δεν «χωρούσαν» οι μετανάστες από τη Μ. Ανατολή, παρόλο που ο αριθμός των μεταναστών αθροιστικά ήταν ίδιος ή μικρότερος. Είναι προφανές ότι αυτό που άλλαζε και αλλάζει είναι η στάση των καπιταλιστών και όχι κάποιο δήθεν «αντικειμενικό πρόβλημα».

Πριν 1,5 μήνα η Σουηδία ανακοίνωσε ότι ετοιμάζει αυστηρά μέτρα κατά των «παράνομων μεταναστών», ανακοίνωσε αυστηρούς ελέγχους των μεταναστευτικών πληθυσμών, μέχρι και ελέγχους DNA. Οι «παράνομοι μετανάστες» θα τιμωρούνται με απελάσεις και με αποκλεισμό από δομές του κράτους πρόνοιας, όπως από το σύστημα υγείας. Κι επειδή... όλα εδώ πληρώνονται για τους Έλληνες ρατσιστές, οι σουηδικές αρχές ενοχοποιούν ως αρχηγούς των αντιμαχόμενων φατριών έναν Έλληνα κι έναν Κούρδο, μετανάστες αμφότεροι β' γενιάς...

Πρόκειται πιθανά για πιο ήπια αντιμεταναστευτική πολιτική από αυτή της ακροδεξιάς πτέρυγας της ΝΔ που κυβέρνησε (Σαμαράς) ή κυβερνά (Μητσοτάκης) που έχουν διακηρυγμένο στόχο «να κάνει τον βίο αβίωτο στους μετανάστες». Ο τελευταίος έφτασε να καίει τους μετανάστες ζωντανούς στα δάση και να τους κατηγορεί για εμπρησμό, να τους πνίγει στα χωράφια της Θεσσαλίας και στην Πύλο, να τους βάζει φυλακή για «δουλεμπόριο». Αλλά βλέπουμε και τα κοινά της πολιτικής των δυο χωρών, που δείχνουν συνολικά τη «δυτική» κατεύθυνση: πρέπει να κάνουν δυσκολότερη τη ζωή των μεταναστών.

Παρόμοια (ρατσιστική) κατεύθυνση έχουν πάρει και τα υπόλοιπα σκανδιναβικά κράτη: νεοφιλελευθερισμός, αποψίλωση και φθορά της πάλαι ποτέ κραταιάς Σοσιαλδημοκρατίας, ξήλωμα κοινωνικών

κεκτημένων, ρατσισμός, άνοδος της Ακροδεξιάς. Στην Φινλανδία η Ακροδεξιά έπιασε 17,5%. Στη Νορβηγία 11,6% αλλά το 2009 είχε φτάσει και στο 23%, στη Δανία 8% (το 2015 έφτασε και στο 21%) αλλά με δυνατότητα ενίσχυσης, καθώς εκεί ασκεί την εξουσία κυβέρνηση μεγάλου συνασπισμού (Σ/Δ, Φιλελεύθεροι και Δεξιά). Σε Νορβηγία, Φινλανδία και Δανία η Ακροδεξιά μέχρι πριν λίγα χρόνια συγκυβερνούσε.

Σε μεγάλο βαθμό η ενίσχυση των φασιστικών δυνάμεων στις χώρες αυτές έγινε γνωστή μέσα από τα αποτελέσματά της: όταν ο νεοναζί Μπρέιβικ δολοφόνησε 77 ανθρώπους, από τους οποίους οι 69 νεολαίοι που κατασκήνωναν σε κάμπινγκ του Εργατικού Κόμματος το 2011.

Μέσα από τα παραπάνω είναι σαφές πως ο ρατσισμός είναι πλέον κατεστημένο από τα πάνω, και είναι λογικό να επηρεάζει όλο και μεγαλύτερα τμήματα της κοινωνίας.

## **Προπαγάνδα και πραγματικότητα**

Η Ακροδεξιά υποστηρίζει πως οι πολιτικές ανοιχτών συνόρων στο μεταναστευτικό τα τελευταία 30 χρόνια έχουν φέρει στην χώρα χιλιάδες κακοποιά στοιχεία. Όπως συνήθως, φασίστες και αλήθεια δεν συναντώνται πουθενά, αποτελούν παράλληλες ευθείες.

Το ίδιο όμως ισχυρίζεται και η δεξιά κυβέρνηση αλλά και η ηγεσία της σουηδικής αστυνομίας, που επίσης κλασικά υιοθετούν την ακροδεξιά ατζέντα.

Πρώτον, αυτή η εικόνα ακραίας έξαρσης της εγκληματικότητας είναι πλασματική. Το μπλοκ Δεξιάς-Ακροδεξιάς έχει καλλιεργήσει αυτή την εικόνα για να προωθεί τις ρατσιστικές ιδέες και πρακτικές, δήθεν για την πάταξή της, αλλά και γενικότερα για να προωθήσει την αντιδραστική ατζέντα «νόμου και τάξης». Οι ντόπιοι στην πλειονότητά τους δεν αντιμετωπίζουν επιδείνωση των σχέσεών τους με τους μετανάστες και συνυπάρχουν αρμονικά ακόμα και σε περιοχές όπου ζουν μεγάλα ποσοστά μεταναστών. Από την άλλη πλευρά, η Δεξιά υπουργός Μετανάστευσης αποφαινόταν

λίγο καιρό πριν ανερυθρίαστα και θρασύτατα πως... 2 στους 3 μετανάστες στην Ευρώπη δεν χρειάζονται προστασία και άσυλο. Μετά από μια τέτοια ρητή «ετυμηγορία» και την όλη υπερ-ρατσιστική στάση των κυβερνητικών, η σημερινή υστερία μοιάζει προσχεδιασμένη.

Δεύτερον, η εγκληματικότητα δεν είναι «προνόμιο» μόνο των μεταναστών, αλλά αφορά τους φτωχούς ντόπιους και μετανάστες.

Τρίτον, η συμμετοχή των μεταναστών στις «συμμορίες» φαίνεται ότι αφορά κυρίως μετανάστες β' γενιάς (γεννημένους δηλ. στη Σουηδία, Σουηδούς πολίτες) από γκετοποιημένες περιοχές, που δημιουργήθηκαν από τις πολιτικές των τελευταίων δεκαετιών και τον κρατικό ρατσισμό, που οδηγεί τους μετανάστες σε μεγαλύτερα ποσοστά φτώχειας και ανεργίας.

Η Σουηδία φιλοξενεί πάνω από 1,5 εκατομμύριο μετανάστες (50% Ευρωπαίους και 50% από χώρες κυρίως της Αφρικής και της Μ. Ανατολής), οι αρχές υπολογίζουν τους «παράνομους μετανάστες» σε 100.000, ενώ όλοι μαζί οι συμμετέχοντες σε συμμορίες εκτιμώνται σε 30.000.

Διάφορα άρθρα στα αστικά μίντια συνέδεαν άλλωστε πέρυσι την εγκληματικότητα με τη μουσική «γκάνγκστα ραπ» που εμφανίστηκε στη σουηδική μουσική σκηνή τα τελευταία 30 χρόνια, γεννημένη μέσα στις φτωχές συνοικίες των μεγάλων πόλεων. Ενώ είναι τελείως ηλίθια η ενοχοποίηση της μουσικής (και εμπνευσμένη από τις ΗΠΑ), αποκαλύπτει άθελά της η αστική δημοσιο...καφρίλα ότι το πρόβλημα έχει ρίζες και αφορά τους «ενσωματωμένους μετανάστες» β' γενιάς και όχι τον Σύριο πρόσφυγα εργάτη που ήρθε πριν 5 χρόνια και δεν ξέρει καν τη γλώσσα, πολύ δε περισσότερο δεν ακούει γγκάνγκστα ραπ (και δη σουηδική).

Τέταρτον, στη Σουηδία 1 στους 5 κατοίκους είναι μετανάστης που έχει γεννηθεί στο εξωτερικό, αλλά έτσι ήταν πάνω-κάτω και τις προηγούμενες δεκαετίες και δεν είχε αυξηθεί η εγκληματικότητα. Οι μεταναστευτικές ροές ήταν ανέκαθεν σχετικά σημαντικές, ενισχύθηκαν μετά το 1986, έφτασαν στο «πικ» τους το 2007-2014

(τα χρόνια δηλαδή της οικονομικής κρίσης) κι έκτοτε εμφανίζουν σχετικά πτωτική πορεία. Άρα τι σχέση έχουν η μετανάστευση με την άνοδο της εγκληματικότητας; Απολύτως καμία.

Στη Γερμανία, για παράδειγμα, 1 στους 4 κατοίκους σχεδόν είναι μετανάστης και δεν παρατηρείται αύξηση της εγκληματικότητας. Είναι δηλαδή ξεκάθαρα φαινόμενο που συνδέεται άρρηκτα με την οικονομική-ταξική πολιτική που φτωχαίνει τους φτωχούς για να κάνει τους πλούσιους πλουσιότερους. Εν τω μεταξύ, η Σουηδία σήμερα είναι μία από τις πλουσιότερες χώρες του κόσμου και η 1η σε περισσότερους εκατομμυριούχους ανά 100.000 κατοίκους. Αλλά αυτούς υπερασπίζεται η Ακροδεξιά, γι' αυτό κατηγορεί τους φτωχούς, τα θύματα του πολέμου, της φτώχειας και της κλιματικής αλλαγής.

Πέμπτον, οι μη Σουηδοί κρατούμενοι, είναι λιγότεροι σήμερα από ό,τι πριν 10 χρόνια, άρα σίγουρα δεν ευθύνονται για την όποια αύξηση της εγκληματικότητας. Η λογική δείχνει και πάλι προς την κατεύθυνση ότι Σουηδοί υπήκοοι είναι αυτοί που αυξάνουν την εγκληματικότητα.

Είναι σαφές ότι η μετανάστευση δεν συνδέεται με την εγκληματικότητα, που οφείλεται στην φτωχοποίηση και την συνεχή άνοδο των ανισοτήτων. Το ότι η φτωχοποίηση χτυπάει πολύ πιο άνισα τους μετανάστες στη Σουηδία και την υπόλοιπη Ευρώπη οφείλεται στον ρατσισμό, όχι στη μετανάστευση.

Εν τω μεταξύ, ακόμα και χωρίς την παρέμβαση του στρατού, σίγουρα οι μετανάστες θα υποφέρουν περισσότερο από την αστυνομία. Είναι πανευρωπαϊκή η γραμμή. Οι ευρωπαϊκές χώρες θα συνεχίσουν να δέχονται πρόσφυγες γιατί χρειάζονται εργατικά χέρια, αλλά θα εντείνουν τους περιορισμούς, τα πογκρόμ, τον ρατσισμό, γιατί χρειάζονται φτηνά εργατικά χέρια και με όρους που θέτουν τα ίδια τα κράτη.

Ο ρατσισμός και τα ψέματά του είναι αυτά που καλούμαστε να καταπολεμήσουμε, μαζί με τις κυβερνήσεις και τους φασίστες που τον σιγοντάρουν και το σύστημα που τον γεννά. Γιατί ο

ρατσισμός διαιρεί την εργατική τάξη, που έχει ενιαία συμφέροντα, και υποβαθμίζει τις κατακτήσεις και τα δικαιώματα όλων. Ντόπιοι και μετανάστες έχουμε κοινά προβλήματα, βιώνουμε όλοι τη φτώχεια, την ανεργία, την ακρίβεια και με κοινούς αγώνες μόνο μπορούμε να δώσουμε αποτελεσματικά τις μάχες απέναντι στην αστική εξουσία.

## ΠΗΓΕΣ

1. <https://www.quora.com/How-bad-is-migrant-gangs-crime-in-Sweden-and-how-does-this-impact-the-lives-of-ordinary-Swedes>
2. <https://www.rovespiero.gr/sweden-proti-stin-anisotita-metaxu-ftoxon-plousion/>
3. <https://skra-punk.com/2017/12/18/metanastefsi-sti-soudia-a-o-ratsismos-ke-dyskolies-stin-efarmogi-politikon-anochis/>
4. <https://analyst.gr/2020/06/19/to-metanastevtiko-provlima-tis-soudias/>
5. <https://www.aftonbladet.se/>
6. <https://politic.gr/diethni/soudia-vgazei-strato-stous-dromous-kata-tis-egklimatikotitas-kamia-chora-stin-evropi-den-vlepei-kati-tetoio/>
7. <https://www.files.ethz.ch/isn/102834/17.pdf>
8. <https://jacobin.com/2019/08/sweden-1970s-democratic-socialism-olof-palme-lo>
9. [https://www.thelancet.com/journals/lanepi/article/PIIS2666-7762\(23\)00028-5/fulltext#:~:text=Sweden's%20Gini%20coefficient%E2%80%94a%20measure,society%2C%20which%20Sweden%20is%20facing.](https://www.thelancet.com/journals/lanepi/article/PIIS2666-7762(23)00028-5/fulltext#:~:text=Sweden's%20Gini%20coefficient%E2%80%94a%20measure,society%2C%20which%20Sweden%20is%20facing.)
10. <https://flight.com.gr/sweden-the-army-on-the-streets-to-help-in-the-fight-against-gangs/#:~:text=%CE%97%20%CF%83%CE%BF%CF%85%CE%B7%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CF%85%CE%B2%CE%AD%CF%81%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%B7%20%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%AF%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B5%20%CF%83%CE%AE%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B1,%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CE%BF%CF%8D%CF%82%20%CE%BC%CF%8C%CE%BD%CE%BF%20%CF%84>

[%CE%BF%CE%BD%20%CE%BC%CE%AE%CE%BD%CE%B1%20%CE%A3%CE%B5%CF%80%CF%84%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%B9%CE%BF.](#)

11. <https://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/protesters-torch-swedish-embassy-in-baghdad-over-quran-burning/>
12. <https://www.euractiv.com/section/politics/news/sweden-to-crackdown-on-irregular-migrants/>
13. <https://www.naftemporiki.gr/kosmos/1519775/soyidia-i-koyrdiki-alepoy-kai-o-ellinas-sto-epikentro-tis-exarsis-tis-vias/>
14. <https://www.kathimerini.gr/world/562643410/ekrixi-vias-sti-soyidia-o-prothypoyrgos-kalei-ton-strato/>
15. <https://www.capital.gr/diethni/3735419/souidia-toulaxiston-10-sullipseis-sta-epeisodia-meta-to-kapsimo-tou-koraniou-apo-irakino-prosfuga/>
16. <https://tvxs.gr/news/kosmos/soyidia-o-stratos-etoimazetai-na-vgei-stoys-dromous-aimatiri-klimakosi-tis-vias-ton-symmorion/>
17. <https://www.dw.com/de/schweden-will-armee-gegen-bandenkriminalit%C3%A4t-einsetzen/a-66966369>
18. <https://iskra.gr/protofanis-apofasi-sti-souidia-vgazei-ton-strato-stous-dromous-kontra-stis-symmories/>
19. <https://thepressproject.gr/souidia-eklogiko-nterbi-sti-skia-tis-egklimatikotitas/>
20. <https://thepressproject.gr/tragiki-afxisi-tis-akrodexias-sti-souidia-defteri-politiki-dynami-ti-deichnoun-oi-dimoskopiseis/>
21. <https://iskra.gr/tourkia-edose-prasino-fos-gia-entaxi-souidias-sto-nato-ta-pire-ola/>
22. <https://iskra.gr/synagermos-sti-souidia-apetrapi-teleftaia-stigmi-tromokratiki-epithesi-me-stocho-ton-prothypourgo/>
23. <https://www.in.gr/2023/09/12/world/souidia-vazei-lefta-gia-na-mpei-sto-nato/>
24. <https://iskra.gr/chezbolach-livanou-apaitei-na-apelathei-i-presveftria-tis-souidias/>

25. <https://iskra.gr/ipa-choris-chronodiagramma-i-egkrisi-ei-sodou-souidias-sto-nato-apo-tourkia/>
26. <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=11865017&textCriteriaClause=%2B%CE%A3%CE%9F%CE%A5%CE%97%CE%94%CE%99%CE%91>
27. <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=10623815&textCriteriaClause=%2B%CE%A3%CE%9F%CE%A5%CE%97%CE%94%CE%99%CE%91>
28. <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=4813951&textCriteriaClause=%2B%CE%A3%CE%9F%CE%A5%CE%97%CE%94%CE%99%CE%91>
29. <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=10095177&textCriteriaClause=%2B%CE%A3%CE%9F%CE%A5%CE%97%CE%94%CE%99%CE%91>
30. <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=12269880&textCriteriaClause=%2B%CE%A3%CE%9F%CE%A5%CE%97%CE%94%CE%99%CE%91+%2B%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%9F%CE%A3>
31. <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=11395866&textCriteriaClause=%2B%CE%A3%CE%9F%CE%A5%CE%97%CE%94%CE%99%CE%91+%2B%CE%A3%CE%A5%CE%9C%CE%9C%CE%9F%CE%A1%CE%99%CE%95%CE%A3>
32. <https://rproject.gr/article/panorama-tis-eyro-kalpishttps://rproject.gr/article/panorama-tis-eyro-kalpis>
33. <https://www.in.gr/2023/09/29/world/polemos-symmorion-sti-souidia-etoimi-na-katevasei-strato-stous-dromous-kyvernisi/>
34. <https://www.liberal.gr/diethni-themata/soyidia-metanastytiko-montelo-katerreyse-apo-tis-symmories>  
<https://www.kathimerini.gr/world/562092613/soyidia-me-akrodexia-stirixi-i-nea-kyvernisi/>
35. <https://www.capital.gr/diethni/3741199/ellinas-ston-polemo-symmorion-sti-souidia-pois-einai-o-greken-pou-skotonetai-me-tin-kourdiki-alepou/>
36. <https://www.liberal.gr/diethni-themata/soyidia-syndromi-toy-stratoy-gia-tin-antimetopisi-ton-symmorion>
37. [https://www.avgi.gr/diethni/427578\\_pyrinokiniti-kybernis-i-me-akrodexia-stirixi](https://www.avgi.gr/diethni/427578_pyrinokiniti-kybernis-i-me-akrodexia-stirixi)
38. <https://www.documentonews.gr/article/soyidia-h-kyvernisi-kalei-ton-strato-na-paremvei-enantia-stis-symmories-poy-exoyn-aimatokylisei-tin-xora/>
39. <https://www.cnn.gr/kosmos/story/384295/souidia-ti-isxyei>

[-gia-to-strato-stous-dromous-kai-ti-efere-tin-ekriksi-tis-egklimatikotitas](#)

40. <https://theconversation.com/swedish-gangsta-rap-exposes-a-dark-side-of-the-country-some-would-rather-ignore-169597>
41. <https://www.nytimes.com/2022/01/07/arts/music/einar-sweden-rap.html>
42. [https://en.wikipedia.org/wiki/Immigration\\_to\\_Sweden](https://en.wikipedia.org/wiki/Immigration_to_Sweden)
43. <https://www.statista.com/statistics/523293/immigration-to-sweden/>
44. <https://www.macrotrends.net/countries/SWE/sweden/net-migration>
45. <https://www.scb.se/en/finding-statistics/statistics-by-subject-area/labour-market/labour-force-surveys/labour-force-surveys-lfs/pong/statistical-news/labour-force-surveys-lfs-june-2022/>
46. <https://tradingeconomics.com/sweden/youth-unemployment-rate>
47. <https://www.government.se/government-of-sweden/ministry-for-foreign-affairs/diplomatic-portal/diplomatic-guide/9.-respect-for-the-local-laws-and-regulations/9.3-narcotics#:~:text=The%20Swedish%20Penal%20Law%20on,offence%20is%20a%20substantial%20fine.>
48. [https://www.statista.com/statistics/1314884/sweden-non-swedish-citizens-sentenced-imprisonment/?fbclid=IwAR3ocwcsx17bTQ7Ldd\\_0skiQMI5Mnhk-48zGWS9D5UAMEnhZ7gj-QREtBw](https://www.statista.com/statistics/1314884/sweden-non-swedish-citizens-sentenced-imprisonment/?fbclid=IwAR3ocwcsx17bTQ7Ldd_0skiQMI5Mnhk-48zGWS9D5UAMEnhZ7gj-QREtBw)
49. Wikipedia κ.ά.